

बारेकोट गाउँपालिका

आ.व. २०७५।०७६ को बार्षिक निती तथा कार्यक्रम

क्षेत्रगत बजेट सीमा निर्धारण

(क) आर्थिक विकास तर्फ

१. कृषि, पशु

- व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनलाई प्रवर्द्धन गर्नको लागि पकेट क्षेत्रको अवधारणा बमोजिम कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दै कृषि र पशु विमालाई कार्यान्वयनगर्न यसै वर्षबाट संभाव्यता अध्ययन गरी नमुनाका रूपमा संभावित बस्ती छनौट गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको संभावनालाई दृष्टिगत गरी जडिबुटी खेती, च्याउ, बेमौसमी तरकारी, फलफुल खेती, मह, अल्लो, ऊन, घिउ, पशुपालन, कुखुरापालन जस्ता क्षेत्रको व्यवसायीकरण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- साना तथा मझौला उद्योग स्थापनाका गर्न विशेष अनुदानको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- आधुनिक कृषि प्रणालीमा जोड दिनका लागि उपयुक्त कार्यक्रम तय गरी तालिम संचालन, विउ विजन खरिद, मल खरिद, आधुनिक सिंचाई प्रविधिको प्रयोग गर्नुका साथै उन्नत जातका राँगा, बोका, घोडा, गधा, बंगुर, बहर, कुखुरा, हाँस, असला माछा, ट्राउट माछापालन लगायत अन्य उन्नत जातका पशुपन्छी खरिदमा विशेष अनुदानको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- एक घर एक करेसा बारी कार्यक्रमको नीतिलाई यसै आव बाट कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- परम्परागत रूपमा पशुपालन हुँदै आएकोमा यसलाई व्यवस्थित गर्न भकारो सुधार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- दुई वटा पशु क्वाराइन्टाइन चेक पोष्ट स्थापना गर्ने ।

२. उद्योग तथा वाणिज्य

- बारेकोट भित्र फलाम खानी, नुन खानी, काठ उद्योग, राडी पाखी बुनाईको व्यावसायिक उद्योग, अल्लोबाट निर्मित सामाग्रीको व्यावसायिक उद्योग, नेपाली हाते कागज उद्योग, निगालोबाट निर्माण हुने सामाग्रीको व्यावसायिक उद्योग, कुटानी पिसानी सम्बन्धी उद्योग, साबुन उद्योग, फलामका औजार निर्माण सम्बन्धी उद्योग, लालीगुरास फुलबाट उत्पादन हुने जुस उद्योग जस्ता यस क्षेत्र भित्र संचालन हुने लघु तथा मझौला उद्योग कलकारखाना संचालनका लागि संभाव्यता अध्ययन गरी यसै वर्षबाट कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

३. पर्यटन

- गाउँपालिका पर्यटन गुरुयोजना र पर्यटन नक्शा निर्माण गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । बारेकोटमा लोप हुन लागेको परम्परागत कला, संस्कृतिहरूको विकास गर्नको लागि आवश्यक क्रियाकलापहरू संचालन गरिनेछ ।
- बारेकोटको ऐतिहासिक संस्कृतिक, धार्मिक मठ मन्दिर, प्राकृतिक सम्पदा, बारेकोटी जीवनशैली भल्किने खालको वृत्तचित्र, संगीत निर्माण गरि राष्ट्रिय स्तरमा प्रचार प्रसार गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- प्राकृतिक पर्यटनलाई प्रचार प्रसार गर्न तथा धार्मिक पर्यटनलाई समेत जोड्ने हेतुले उपयुक्त स्थान छनौट गरी ठुला मन्दिरहरू निर्माण कार्यका लागि संभाव्यता अध्ययन गरिनेछ । ठाकुरजी तथा कुशे पदमार्गका लागि यसै आर्थिक वर्ष डिपिआर गरिने छ ।
- एक वडा एक बस्तीलाई त्यहाँको विशिष्टकरणका आधारमा नमूना बस्ती घोषणा गर्न कार्यविधि तयार गरी यसै आव बाट लागू गरिनेछ । गाउँपालिकामा पर्यटनलाई व्यावसायिक बनाउनका लागि उपयुक्त गाउँ पहिचान गरी होमस्टेका लागि तालिम संचालन गरिनेछ ।

३. सहकारी

- सहकारीहरूको अधिकतम क्षमता विकास कार्यक्रमलाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- हाल संचालित सहकारी संस्थाहरूको क्षमता विकासका लागि आवश्यक कार्यक्रम तय गरी अनुदानको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

- कृषि सहकारीहरूलाई विशेष प्राथमिकता दिई सहकारी सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरू गाउँपालिका मार्फत संचालन गरिनेछ ।

४. वित्तिय क्षेत्र

- पालिका भित्र वाणिज्य बैंक स्थापनाका लागि यसै आव भित्र आवश्यक प्रक्रिया अघि बढाईनेछ ।
- बारेकोट गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन अनुसार पालिका भित्रको विभिन्न क्षेत्रबाट संकलन गरिने करलाई व्यवस्थापन गरी कडाईका साथ लागू गरिनेछ ।

(ख) सामाजिक विकास तर्फ

१. शिक्षा

- गाउँपालिकाको निरक्षरता उन्मुलनका लागि यस क्षेत्रमा क्रियाशिल संस्थाहरूको सहयोगमा साक्षरता अभियान संचालन गरी वडाहुँदै गाउँपालिकालाई साक्षरता गाउँपालिका घोषणा गर्ने कार्य भैसकेको हुँदा उक्त घोषणालाई दिगो र अर्थपूर्ण बनाउन पुर्ण साक्षर उन्मुख थप कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- गुणस्तरीय शिक्षा पाउने हकलाई सुरक्षित गर्न नियमित अनुगमनमा विशेष जोड दिइनेछ । सार्वजनिक तथा सामुदायिक विद्यालयहरूको भौतिक सुधारलाई निरन्तरता दिदै आवश्यकता अनुसार थप अनुदानको व्यवस्था निरन्तरता दिइनेछ ।
- बारेकोट पालिका भित्र प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षालय स्थापनाका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- बारेकोट पालिका भित्र स्नातक तहको क्याम्पस संचालन गर्न आवश्यक प्रक्रिया अघि बढाईनेछ । बारेकोट पालिका भित्र एक वडामा एक मावि अनिवार्य स्थापना आवश्यक प्रक्रिया अगाडी बढाईनेछ ।
- शैक्षिक सुधारका लागि आवश्यक बजेट अनुदानका रूपमा प्रदान गरिनेछ ।

२. स्वास्थ्य :

- स्वास्थ्य क्षेत्रमा सर्वसाधारणको पहुँचमा सहज तुल्याउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्वास्थ्य चौकीहरूको क्षमता र आवश्यकता मुल्यांकन गरी स्तरोन्नती गर्ने नीति लिइनेछ ।
- भुगोल र जनसंख्याको अनुपातमा थप नयाँ स्वास्थ्य चौकी स्थापनाका लागि पहल गरिनेछ । सरोकारवालाहरूको सहकार्यमा घुम्ती स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवा सुदृढिकरणमा जोड दिदै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा प्रसुती सेवालालाई अभिवृद्धि गर्न राज्यले प्रदान गरेको सुत्केरी भत्तामा थप प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- महिलाहरूको आङ्ग खस्ने समस्या यस गाउँपालिकामा अत्यधिक रहेकोले सो को उपचारमा सहयोग पुर्याउन माया कोष कार्यक्रम यसै आ.व.बाट संचालनमा ल्याईनेछ ।
- गरीब, विपन्न, असहाय, अशक्त तथा पिछडिएका जाति तथा समुदायका जनताको वास्तविक अवस्थालाई पहिचान गरी उपचारमा सहयोग पुर्याउन कार्यविधि अनुसार आकस्मिक स्वास्थ्य कोष लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- बारेकोट गाउँपालिकामा आयुर्वेद औषधालय स्थापना तथा संचालनका लागि आवश्यक प्रक्रिया अगाडी बढाईनेछ ।
- मातृ तथा शिशु स्वास्थ्य सुरक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य स्वयंम सेविकाहरूको लगनसिलता र क्षमतालाई कदर गर्दै प्रोत्साहन वापत उपलब्ध गराउदै आएको भत्तालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- किशोर किशोरी स्वास्थ्य शिक्षा तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धीका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । यौन रोग नियन्त्रण सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालनमा ल्याईनेछ ।
- तीन वर्ष भित्र धुँवा मुक्त गाउँपालिका बनाउनगत आर्थिक वर्षबाट शुरुवात गरिएको सुधारिएको चुल्हो कार्यक्रम निरन्तरता दिइनेछ ।

- सतप्रतिशत बालबालिकाहरूले पूर्ण खोप पाएको सुनिश्चितता र निरन्तरता दिई पूर्ण खोपयुक्त वडा घोषणा अभियानलाई तिव्रताका साथ संचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- सुर्तीजन्य पदार्थ, मदिरा, तास मुक्त नमुना बस्ती नमूना निर्माण गर्ने वडा या वस्तीलाई पुरस्कृत गर्दै माग बमोजिम विशेष विकासे कार्यक्रम संचालनमा ल्याईनेछ ।

३. खानेपानी तथा सरसफाई

- प्रत्येक नागरिकलाई स्वच्छ खानेपानीको सुविधाबाट वञ्चित हुन नदिनका लागि गत आ.व. संचालनमा रहेका क्रमागत योजनाहरूलाई यस आ.व.मा सम्पन्न गरी खानेपानी तथा सरसफाईलाई पाँच वर्ष भित्र एक घर एक धारा कार्यक्रमलाई पूर्णता दिईने
- विगतमा निर्माण भै संचालनमा रहेका खानेपानी आयोजनाहरूको समयानुकूल मर्मत संभारको व्यवस्था गरी त्यसको दीगोपनाको लागि सम्बन्धित उपभोक्ताहरूलाई जिम्मेवार बनाउन आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- खानेपानीका वृहत आयोजनाहरूलाई यस वर्ष पनि क्रमागत योजनाका रूपमा निरन्तरता दिईनेछ ।

४. संस्कृति प्रवर्द्धन

कथित छुवाछुत प्रथालाई सदाको निमित्त अन्त्य गर्न वडा अनुसार जागरण अभियान संचालन गरिनेछ। दलित अति विपन्न तथा सुकुमवासीहरूलाई घर आवास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

५. लैंगिक समानता तथा साजिक समावेशीकरण

१. महिला :

- निर्णय प्रक्रिया र आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन/मुल्यांकन प्रक्रियामा महिलाहरूको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्दै लैंगिक तथा घरेलु हिंसा न्यूनिकरणमा जोड दिइनेछ ।
- लैंगिक बजेट परीक्षण, लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको व्यवस्थालाई कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ । महिला समूहहरू तथा महिलाद्वारा संचालित सहकारी संस्थाहरूको क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ ।
- विद्यालय विमुख किशोरीहरूलाई अनौपचारिक तथा विशेष शिक्षा कार्यक्रममा सहभागी गराउन पहल गरिनेछ ।
- महिला हिंसा न्यूनिकरण, बालविवाह न्यूनिकरण तथा महिला-महिला विचको आपसि सदभाव कायम गर्ने खालका सचेतना मुलक प्रभावकारी कार्यक्रमको तर्जुमा गरि यसै आ.व.बाट संचालनमा ल्याइने छ ।
- महिला तथा आमा समूहहरूलाई सचेतिकरण कार्यक्रम यसै वर्षबाट संचालन गरिनेछ ।

२. बालबालिका

- बालमैत्री स्थानीय शासन राष्ट्रिय रणनीति २०६८ तथा कार्यान्वयन कार्यविधि २०६८ बमोजिम बालमैत्री गाउँपालिका घोषणाका लागि बालबालिकाहरूको रणनीतिक योजना अनुरूप कार्यक्रमहरू संचालन गर्न आवश्यक योजना तर्जुमा गरिनेछ । यस आ.व. देखि निर्माण हुने सम्पूर्ण पूर्वाधारका योजनाहरू तथा अन्य कार्यक्रमहरूमा बालमैत्री हुनेगरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- विद्यालय, समुदायस्तरमा गठन भएका र वडा स्तरमा गठन भएका बाल संजालहरूलाई क्रियाशिल बनाइनेछ भने बाल क्लब गठन नभएका वडा तथा विद्यालयहरूमा बाल क्लब गठन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा बालबालिका, तथा आमा समूह लगायत पछाडी परेका समुदायको सहयोगको लागि एउटा डेस्क संचालनमा ल्याईनेछ ।
- बालबालिका माथी हुने हिंसा, दुर्व्यवहार तथा शोषणलाई न्यूनिकरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रको व्यवस्थापनमा गुणस्तरीय सुधार ल्याउन वडाहरूलाई क्रियाशिल बनाइनेछ ।
- बालबालिकाहरूलाई पूर्ण शिक्षाको पहुँचमा ल्याउन घरदैलो अभियान संचालन गरिनेछ ।

- परम्परागत पेसा गर्दै आएका पिछडिएका जातजाति तथा समुदायका बालबालिकाको पहिचान गरि शिक्षाको पहुच भित्र्याइने विशेष कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- गाउँपालिका भित्रका असहाय, टुहुरा बालबालिकालाई माध्यमिक स्तरसम्म शिक्षा दिन आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

३. उपेक्षित, उत्पीडित, दलित वर्ग, आदिवासी/जनजाती

- दलित, महिला, आदिवासी, जनजाती, विपन्न वर्ग एवं बेरोजगार यूवाहरुलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने खालका, वातावरण मैत्री, सिपमूलक, उद्यमशिलता विकास एवं रोजगारमूलक कार्यक्रमहरुको तर्जुमा गरी केही अनुदान सहित प्रभावकारी कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- विपन्न दलित, उत्पीडित, आदिवासी/जनजातीहरुको छात्रवृत्तिको लागि गाउँपालिका स्तरीय छात्रवृत्ति कोष संचालन कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । उपेक्षित, उत्पीडित दलितवर्ग, आदिवासी, जनजाती, दलितहरुको परम्परागत सीप तथा पेशालाई आधुनिकीकरण गर्दै नयाँ सीप तथा स्वरोजगारमूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- कथित छुवाछुत प्रथालाई सदाको निमित्त अन्त्य गर्न वडा अनुसार जागरण अभियान संचालन गरिनेछ । दलित, अति विपन्न तथा सुकुम्बासीहरुलाई घर आवास कार्यक्रम संचालनमा ल्याईनेछ ।

४. फरक क्षमता भएका व्यक्ति

- फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरुको क्षमता विकासको लागि गाउँपालिकाको आन्तरीक आयबाट केही रकम विनियोजन गरि कार्यक्रम संचालन र कार्यान्वय गरिनेछ ।
- अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई आत्मनिर्भर बन्न सहयोग पुग्ने खालका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै विकास निर्माणका कार्यक्रमहरु संचालन गर्दा अपांगमैत्री अवधारणालाई ध्यानमा राखिनेछ ।
- फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरुको लागि सशक्तिकरणका कार्यक्रमहरु संचालन गर्नुका साथै समुदायमा आधारित पुनर्स्थापना गर्ने कार्यलाई विशेष जोड दिइनेछ र अपांगता सम्बन्धी कार्यक्रम संचालनका लागि गाउँपालिकामा एक कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।
- अपांगता तथा फरक क्षमता भएका नागरिकहरुको आय आर्जन तथा सिपमूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

७. ज्येष्ठ नागरीक

- ज्येष्ठ नागरिकहरुको जीवन सहज, सुरक्षित र सम्मानित गराउने नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
  - ज्येष्ठ नागरिक स्वास्थ्य उपचार सेवा कार्यक्रम संचालन गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने व्यवस्था निरन्तरता दिईनेछ ।
  - राज्यले प्रदान गरेको बृद्ध भत्तामा संविधान र कानून प्रतिकुल नहुने गरी गाउँपालिकाको तर्फबाट केही रकम थप गर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिनईनेछ ।
- आगामी आ.व. देखि गाउँपालिका भित्र सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत उपलब्ध गराउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ६० देखि ७० वर्ष सम्मका ज्येष्ठ नागरिकलाई उपचार खर्चको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईने छ ।

९. गैरसरकारी संस्था :

- विभिन्न क्षेत्रमा कार्यरत गैससहरुको तथ्यांकलाई अद्यावधिक गर्दै ती क्षेत्रको कार्यलाई थप व्यवस्थित, उपलब्धीमूलक र दोहोरोपना हुन नदिन साथै उक्त संस्थाहरुको कर्मचारी व्यवस्थापनलाई पारदर्शी र समावेशी बनाउन NGO Deskलाई क्रियाशील गराई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- गैससको नवीकरण तथा कामको सिफारिस गर्दा, कार्यक्रमसँग सम्बन्धित विषयगत कार्यालयको सिफारिसमा मात्र गर्ने नीति लिइएको छ ।
- गैससले संचालन गरेका कार्यहरुको सघन अनुगमन गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ । सामाजिक परीचालनलाई समाज रुपान्तरणको प्रमुख आधारको रुपमा लिई सबै वडाहरुमा निरन्तरता दिइनेछ ।

- बैदेशिक सहयोग प्राप्त आयोजनाहरूको हकमा नेपाल सरकारको बैदेशिक सहायता नीति दातृ निकायसँग भएको सम्झौता अनुरूप हुनेगरी कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ। गैरसरकारी संघ संस्थाबाट संचालन हुने कार्यक्रममा एकद्वार नीति लागू गरी कार्यक्रममा आवश्यक पर्ने जनशक्ति पालिका भित्रबाटै व्यवस्थापन हुने गरी प्राथमिकता निर्धारण गरिने छ।

१०. युवा तथा खेलकुद

- समाज विकासको सबै भन्दा महत्वपूर्ण शक्तिका रूपमा रहेको युवाहरूका लागि स्वरोजगारमूलक सीप तथा क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नीतिलाई अवलम्बन गरी तर्जुमा गरिएका कार्यक्रमहरूमा संचालनमा पहल गरीनेछ।
- खेलकुद विकासका लागि आवश्यक खेल मैदान, खेलकुद सामग्री, पोशाक तथा पूर्वाधार विकास गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- गाउँपालिकामा खेलकुदको भौतिक र संस्थागत क्षमता विकासको लागि वार्षिक रूपमा एउटा महत्वपूर्ण खेलकुद प्रतियोगिता संचालन गर्ने नीति तर्जुमा गरिनेछ।
- गाउँपालिका भित्रका बेरोजगार तथा शैक्षिक बेरोजगार युवाहरूलाई सकेसम्म पालिका भित्रै स्वरोजगारमूलक कार्यक्रम संचालन गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।
- गाउँपालिकामा युवा सूचना केन्द्र स्थापना गरी किशोर किशोरी तथा युवाहरूका लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

(ग) पूर्वाधार विकास तर्फ

१. सडक तथा पुल (भोलुंगे पुल समेत)

- बारेकोट गाउँपालिका भित्र सडकको पहुँच पुगिसकेपछि प्रत्येक वडा, वस्तीमा सडक संजाल विस्तार गर्ने नीतिलाई अगाडी बढाइनेछ।
- नलसिंहगाड जलविद्युत्त परियोजनाको जलासय स्थललाई मध्यनजर गरी आगामी ५ वर्ष भित्र बारेकोट चक्रपथ निर्माण कार्यको संभाव्यता अध्ययन गरिनेछ।
- गाउँपालिका भित्रका पर्यटकिय पदमार्ग तथा बस्तीहरू जोड्ने मोटरबाटो निर्माण कार्यलाई तीव्रता दिइनेछ।
- पालिका भित्रका सबै वडा वस्तीलाई जोड्ने गरी आवश्यक स्थानमा भोलुंगे पुल तथा काठेपुल निर्माणलाई प्राथमिकतामा राखिने छ। सडकले पुर्याएको वातावरणीय क्षती न्यूनिकरणको लागि सम्बन्धित योजनाबाट निश्चित रकम विनियोजन गरी वातावरण संरक्षण कोष स्थापना र सुदृढ गरिनेछ।

२. सिंचाई

- बारेकोट गाउँपालिका भित्र सिंचाई योग्य जमिनको पहिचान गरी आवश्यकताका आधारमा साना सिंचाई, मझौला सिंचाई, प्लाष्टिक पोखरी सिंचाई, थोपा सिंचाई प्रणाली, आधुनिक सिंचाई प्रणाली तथा ठुला सिंचाई आयोजना संचालन गर्नका लागि यसै आर्थिक वर्ष भित्र विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डिपिआर) तयार गरिनेछ।
- सिंचाईलाई कृषि प्रणालीसँग आवद्ध गर्न आवश्यकता अनुसार साना तथा मझौला सिंचाई आयोजनाहरू क्रमशः संचालन गर्दै लगिनेछ।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका सार्वजनिक जग्गा र जलश्रोत (खानेपानी र सिंचाई) को लगत अद्यावधिक गर्ने कार्यलाई गाउँपालिका मार्फत नै गर्ने गराउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- बाँझो तथा खेती योग्य जमिनमा सिंचाईको व्यवस्था मिलाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ।

३. भवन तथा सहरी विकास

- गाउँपालिका भित्र निर्माण गर्नुपर्ने सम्पूर्ण भवनहरूको डिपिआर तयार गरी यसै आव भित्र निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिनेछ।
- गाउँपालिका भित्रका भवनहरू निर्माण गर्दा यसै आव देखि पूर्णरूपमा भुकम्प प्रतिरोधात्मक तथा गाउँपालिकाको भवन आचार संहिता अनुसार मात्र भवन निर्माण गर्ने नीतिलाई लागू गराइनेछ।

- गाउँपालिकाको भवन, विषयगत कार्यालयहरूको भवन, वडा कार्यालयहरूको भवन लगायत पालिका भित्रका भवनहरू निर्माणका लागि जग्गाको पहिचानका आधारमा प्राथमिकिकरण गरी यसै आव बाट निर्माण प्रारम्भ गर्ने गरी आवश्यक पर्ने बजेटको तर्जुमा गर्न पहिलो प्राथमिकता दिइनेछ ।

४. ऊर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत् (वैकल्पिक ऊर्जा समेत)

- बारेकोट गाउँपालिका भित्रका निर्माणाधीन तथा निर्माण गरिएका लघु जलविद्युत् आयोजनाहरू संचालन हुन नसक्नुको अवस्थालाई मध्येनजर गरी हालसम्मका सम्पन्न हुन नसकेका आयोजना सम्पन्न गर्न तथा निर्माण भई जिर्ण रहेका आयोजनाहरू संचालनमा ल्याउन पर्याप्त बजेट व्यवस्था सहित कार्यविधि निर्माण गरी यसै आर्थिक वर्ष भित्र सम्पूर्ण आयोजनाहरू संचालन गर्न एकमुष्ट बजेट तर्जुमा गरिनेछ । ग्रामीण तथा सामुदायिक विद्युतिकरणको विकास र विस्तारमा विशेष जोड दिई सार्वजनिक निजि तथा समुदायको साभेदारीमा विद्युत् उत्पादन प्रणाली तथा नविकरणीय उर्जा प्रयोगलाई जोड दिइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी निकायको कार्यालय संचालन गर्न ऊर्जा सहयोग पुर्याउन तथा अति आवश्यक र अति विपन्न परिवारका लागि वैकल्पिक ऊर्जा सँग अनुदान सहित सौर्य ऊर्जा माग गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

५. संचार

- नेपाल टेलिकमको (पि.एस.टि.एन.) ल्यान्डलाईन सेवा, नमस्ते (जि.एस.एम.) सेवा संचालन तथा स्काई फोन सेवालार्इ भरपर्दो बनाउनका लागि यसै आर्थिक वर्षमा आवश्यक पहल थालिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र आवश्यक परेको ठाउँमा ब्रोडब्यान्ड ईन्टरनेट सेवा संचालनका लागि आवश्यक सहयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिकामा सुचना र संचारको आवश्यकतालाई मध्येनजर गर्दै एफएम रेडियो संचालनका लागि आवश्यक परामर्श तथा सहयोग तर्जुमा गर्ने नीति यसै आर्थिक वर्ष भित्र लिइनेछ ।
- वर्तमान अवस्थामा अनलाईन मिडियाको आवश्यकता र मागलाई मध्येनजर गर्दै अनलाईन मिडिया तथा पत्रिका संचालनका लागि प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सूचना तथा संचार नीति, २०७१ लाई विशेष प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयनमा लगिने छ ।
- गाउँपालिकातहमा स्थानिय संचारकर्मीहरूको क्षमता विकासका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।

(घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

१. वन तथा भु संरक्षण

- विकास योजना संचालन गर्दा वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन गर्ने परिपाटीलाई निरन्तरता दिई प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- स्थानीय निकायहरूमा वातावरणमैत्री स्थानीय शासन अवलम्बन गर्ने कार्यलाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- गाउँपालिकामा हाल भैरहेको वन अतिक्रमण, अव्यवस्थित बसोवास र आगलागीलाई सरोकारवालाको सहयोगमा नियन्त्रण गरिनेछ ।
- जलवायू परिवर्तनको नकारात्मक असरलाई न्यूनिकरण गर्न अनुकूलनका कार्यक्रमहरूलाई तिव्रताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- विश्वमा नै दुर्लभ वन्यजन्तु रेडपाण्डा, वनस्पती तथा जैविक विविधता र सुनगिद्ध, हिमालि गिद्ध जस्ता लोपोन्मुख पंक्षी तथा जीवहरूको संरक्षणमा विशेष जोड दिइनेछ ।
- गाउँपालिकामा रहेका बहुमूल्य जडिबुटी तथा तिनको व्यवस्थित उपयोग, विकास र संरक्षणमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
- नदि नियन्त्रण तथा स्रोत संरक्षणका लागि स्थानीय अनुकूलन कार्य योजना अनुसार श्रोत संरक्षण, तटबन्ध निर्माण तथा व्यापक बृक्षारोपण कार्यक्रमलाई अगाडि बढाइनेछ ।
- सामुदायिक तथा कबुलियती वन विकास कार्यक्रमको प्रभावकारीतामा जोड दिइनेछ ।
- वन उपभोक्ता महासंघ, गाउँपालिका वन कार्यालय तथा सम्बन्धित सरोकारवालाको साभेदारीमा जडिबुटी उत्पादनमा जोड दिइनेछ र प्रशोधन केन्द्र स्थापना गर्न यसै आ.व. भित्र पहल गरिनेछ ।

२. जलाधार संरक्षण

- गाउँपालिकामा रहेका जलाधार क्षेत्रको सर्वेक्षण गरी सीमांकन गरिनेछ ।
- निजी जग्गामा कृषि बन प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
- अम्रिसो, बाँस, निगालो लगायतका बोट विरुवाहरूको वृक्षारोपणलाई प्रभावकारी ढंगले अगाडी बढाईने छ ।
- गाउँपालिका अन्तरगत भू-संरक्षण सम्पर्क व्यक्ति तोकिनेछ ।
- कृषिवन प्रणालीलाई प्रोत्साहन गर्न उपभोक्तालाई प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग गरिनेछ ।
- खनिज उत्खनन् कार्यको व्यवस्थापन गरी बन संरक्षण गरिनेछ ।

३ वातावरण संरक्षण

- एक घर, दुई फलफूल बोटविरुवा रोप्ने कार्यलाई अभियानका रुपमा लिईनेछ ।
- फोहरमैला (शिशु तथा प्लाष्टिक) को उचित व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- घरभित्रको धुँवारहित गाउँपालिका घोषणा गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा सरसफाई अभियान चलाईनेछ ।
- वरपिपल लगायत अति महत्वपूर्ण बोटविरुवाको वृक्षारोपणलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

४. जलवायु परिवर्तन

- स्थानीय अनुकूलन गुरु योजना तयार गरी संचालनमा ल्याईनेछ ।
- अनुकूलन योजनामा विभिन्न क्रियाकलापहरू संचालन गरी प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- जलवायु परिवर्तन अनुकूलन सम्बन्धी सचेतनामुलक गतिविधि संचालन गरिनेछ ।

५. फोहरमैला व्यवस्थापन (Sanitary Land fill sites)

- बारेकोट गाउँपालिकालाई पूर्ण रुपमा फोहरमैला मुक्त गाउँपालिकाको रुपमा विकसित गर्न विस्तृत गरुयोजना निर्माण गरी प्रत्येक वडा वस्तीलाई फोहरमैला मुक्त वडा वस्ती निर्माण गर्न कार्ययोजना संचालनमा ल्याईनेछ ।

६. जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण

- नगरउन्मुख वडा र गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको जमीनमा भैरहेको खण्डीकरणलाई रोकी व्यवस्थित शहरीकरणका लागि हाल कायम रहेको मापदण्डमा सुधार गर्न पहल गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाका ठूला पहिरोहरू नियन्त्रणको लागि विशेष पहल गरिनेछ ।
- नदीले कटान गरेको र पहिरोले जोखिम पुर्याएको जमिन र वस्तीको पहिचान गरी विशेष सुरक्षाको नीति लिईनेछ ।
- संभावित पहिरोको जोखिम तथा नदीको कटान जोखिमलाई पूर्व मुल्यांकन गरी न्युनिकरण र नियन्त्रण गर्न विशेष कार्यक्रम लागू गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

७. विपद् व्यवस्थापन, वारुण यन्त्र संचालन

- विपद् व्यवस्थापन कार्यविधि २०७१ लाई पुर्ण कार्यान्वयनमा जोड दिईनेछ ।
- आपतकालीन उद्धार र राहतलाई व्यवस्थित बनाउन पालिका केन्द्र र प्रत्येक वडामा १।१ वटा गोदाम घर र प्रत्येक वडामा हेलिप्याड संरक्षणमा जोड दिईनेछ ।
- गाउँपालिका विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

- प्रकोप व्यवस्थापन कार्यमा गाउँपालिका स्थित सम्बन्धित सरकारी र गैरसरकारी संस्थाहरूलाई समन्वयात्मक रूपमा परिचालन गर्नुका साथै न्यूनतम उद्धार सामाग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- विपद्मा परेका नागरिकहरूलाई उद्धार गर्न तथा न्यूनतम राहत सुविधा प्रदान गर्न पालिका स्तरीय विपद् व्यवस्थापन कोष खडा गर्ने नीति लिईनेछ ।

(ड) सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा संस्थागत विकास तर्फ:

१. सामान्य सेवा

- नागरिकको सामान्य भन्दा सामान्य सेवा प्रवाहलाई अति सरल, सुलभ, चुस्त तथा छिटो छरितो बनाउनका लागि नागरिकमैत्री सेवा प्रवाह गर्ने नीतिलाई प्रमुख प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- गाउँपालिकामा कार्यरत आन्तरिक तथा बाह्य जनशक्तिलाई कार्य सम्पादन क्षमता तथा मुल्यांकनका आधारमा स्थायी गर्ने नीति लिईनेछ ।

२. सुरक्षा व्यवस्थापन

- गाउँपालिका भित्रका नागरिक, व्यक्तिगत तथा सार्वजनिक सम्पत्ति, प्राकृतिक स्रोत, साधन र सम्पत्तिको सुरक्षा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने विषयको अध्ययन गरी कार्ययोजना संचालन गर्न एक विस्तृत गुरु योजना निर्माण गर्ने लक्ष्य लिईनेछ ।

३. सूचना प्रविधि

- कार्यालयको सम्पूर्ण कामकाज व्यवस्थित तथा छिटो छरितो र सरल बनाउन कम्प्युटरमा आधारित प्रविधिलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
- गाउँपालिकाबाट प्रवाह गरिने छुट्टा छुट्टै सेवाको सोही अनुसार सफ्टवेयर निर्माण तथा खरिद गरी कार्यसंचालन गरिनेछ ।
- यसै आ.व.मा बारेकोट गाउँपालिकाको कार्यालय तथा सम्पूर्ण वडा कार्यालयमा इन्टरनेट सेवा सुचारु गरी कार्यालयको सम्पूर्ण कामकाज व्यवस्थित तथा छिटो छरितो र सरल गर्ने लक्ष्य राखिएको छ ।

४. पञ्जिकरण व्यवस्थापन

- गाउँपालिकाबाट प्रवाह गरिने पञ्जिकरण सम्बन्धीका सम्पूर्ण कार्यहरू व्यवस्थित गर्न एक छुट्टै सफ्टवेयर निर्माण गरी कार्यसंचालनमा ल्याईनेछ ।

५. तथ्यांक संकलन र अभिलेख व्यवस्थापन

- गाउँपालिका सूचना तथा अभिलेख केन्द्रलाई गाउँपालिका सूचना बैंकको रूपमा व्यवस्थित गर्ने नीतिलाई अबलम्बन गरिनेछ ।
- कार्यालयबाट सम्पादन हुने कार्यहरूलाई आधुनिक सूचना प्रणालीमा आवद्ध गराई थप पारदर्शितामा अभिवृद्धि गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकामा क्रियाशिल संचार क्षेत्रको विकासमा टेवा पुर्याई स्थानीय विकासका गतिविधिलाई गाउँपालिकावासी समक्ष सहज रूपमा संप्रेषण गर्न स्थानीय संचार माध्यमसँग सहकार्यमा जोड दिइनेछ ।

६. सुशासन प्रवर्द्धन

- गाउँपालिका कार्यालयको विद्यमान संगठन संरचनालाई प्रभावकारी, समयसापेक्ष सुदृढिकरण गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा संचालन हुने कार्यक्रमहरूलाई थप प्रभावकारी र पारदर्शी बनाउन अनुगमन, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक परीक्षण जस्ता कृयाकलापहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- उपभोक्ता समिति, गैरसरकारी संस्था, सहकारी तथा संघसंस्थाहरूको कार्यसम्पादनमा प्रभावकारीता अभिवृद्धि गर्न अनुगमन तथा निरीक्षण प्रक्रियालाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- गाउँपालिकाको योजना प्रक्रियालाई व्यवस्थित गर्न, प्रवाह गरिने सेवा, सुविधालाई छिटो छरितो र गुणस्तरीय बनाउन र आवश्यक सूचनाहरूको उपलब्धतालाई सुनिश्चित गर्न वडाहरूको स्रोत नक्सा, गाउँपालिका गरिवी नक्शांकन तथा विश्लेषण पद्धती, गाउँपालिका र विषयगत कार्यालयहरूको नागरिक वडापत्रको पुनरावलोकन, गुनासो सुन्ने र सूचना अधिकारीको व्यवस्था र गाउँपालिका पार्श्वचित्र (Rural Municipality PROFILE)को निर्माण गरिनेछ ।
- ५ लाख भन्दा बढीको योजना निर्माण गर्दा सूचना वा होर्डिङ्ग बोर्ड अनिवार्य रूपमा राख्नुपर्ने व्यवस्थालाई कडाईका साथ लागू गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको आन्तरीक आय बृद्धिको लागि कर योग्य बस्तुहरूलाई करको दायरामा ल्याउने कार्यलाई सशक्त पार्दै गाउँपालिकाको राजस्व प्रक्षेपण सम्बन्धमा अध्ययन गरी आन्तरीक आय बृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।
- नागरिकको पक्षमा छिटो छरितो, सुलभ ढंगले सेवा प्रवाह गर्ने नीतिलाई आत्मसात गर्दै भ्रष्टाचार नियन्त्रण गर्ने नीतिलाई कडाईका साथ लागू गरिनेछ ।

७. अनुसन्धान तथा विकास

- बारेकोटको समग्रका विकास लागि विभिन्न क्षेत्रका संभावना अध्ययन गरी निर्माण र विकासको संभाव्यता पहिल्याउनका लागि विस्तृत गुरु योजना तयार गर्न एक विज्ञ परामर्शदाता छनौट गरी पाँच वर्षे गुरु योजना तयार गरिनेछ ।

द. न्यायिक समिति

- यसपालिकामा रहेको न्यायिक समिति अर्न्तगतमेलमिलाप र मध्यस्थता, निर्णय र फैसला कार्यान्वयन जस्ता कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- गाउँपालिकाको न्यायिक समिति अर्न्तगत हेरिने विभिन्न मुद्दाहरूलाई चुस्त दुरुस्त बनाईने छ ।